

Ezen lapok hétfőt kivéve naponta jelennek meg. Előfizetési ár félre Pozsonyban és Pesten helyben boríték nélkül 7 ft, postán borítékban hetekint kétszer küldve 8 ft 24 kr, hatszor küldve 9 ft 12 kr. p. p. A hirdetések minden négyeszer hasábozott apróbetűs soráért vagy ennek helyéért 5 p. kr., a kettős sorért pedig 10 p. kr. fizetnek.

Szerda

744.

Januar 26. 1848.

Előfizetési Pozsonyban a kiadó-hivatalban, ventur-utcai Zierer-házban 114. szám alatt földszint, és Pesten hatvani-utczán Horváth-házban 583. szám alatt földszint és minden kir. postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomba és külföldre menendő példányok csak a bécsi császári királyi főpostahivatalnál rendeltethetnek meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Országgyűlés. Előleges közlés. XL. XLI. és XLII. ker. ülés. Megyei tudósítás Esztergomból és Nyitrából. Külföld. Hivatalos és magánhirdetések. Gabonaár. Státuspapírok és részvények árkelete.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY. Országgyűlés.

Előleges közlés. A jan. 25-én tartott ker. ülésben a honosítási és külföldiekrol törv. javaslat 's a mutakozó inség elhárítása iránti felirasi javaslat hitelesittetven, szonyegen volt a városok rendezése iránti törv. javaslat, 's a papi birói kiváltság, mely feletti viták még be nem végezettek.

XL. kerületi ülés, januar 20-án. (Elnökök: Schnée L. és Ambró A. Heves és Bars követei; jegyző: Szentkirályi M.; tárgy: sz. kir. városok rendezése.)

Schnée L. elnök: Az ülést megnyitván, bemutatja a verificationalis választmány jelentését Béalabánya ügyében. Felolvastatván, kinyomatni rendeltetett.

Károlyi I. Nógrád köv.: Legújabb érkezett utasítása szerint kívánja, hogy: 1) a partiumbeli mágnások a jelen orsz. gyűlésre meghívassanak, 2) a főispánok, kiknek a felső táblán van helyök, régi törvényes állásukba visszahelyeztessenek, 's 3) négy megye jelenleg főispán nélkül levén, azoknak főispánok adassanak. E hármast indítványát a t. rr. pártfogásába ajánlván, mindenik tárgyban ő felségéhez külön felirást javasol.

Inkey Zs. Somogy köv.: Gr. Schmidegh Kálmán az orsz. gyűlésre meg nem hívaván, megéje részéről számára regalist eszközöltetni kér. (Helyeslés.)

Babarczy A. Csongrád köv.: A partiumbeli mágnások meghívására tárgyabani rendelkezésnek helyét nem látja, miután az illető törvényhatóságok ez iránt panaszt nem tesznek, 's az esetet a rr. diplomacie nem tudják. A főispánokról sem kíván addig intézkedni, míg az e tárgyban kiküldött ker. választmány jelentését be nem adandja.

Hunkár A. Veszprém köv.: Nógrádot pártolja, mert az alkotmány fölött nyomasztó sötét felleg tornyosult, 's nem kívánja, hogy a 32 administrator száma 36-ra rugjon fel. (Tetszés.)

Bónis S. Szabolcs köv.: Nógrádot a tekintetből is pártolja, mert a partiumbeli megyék jelen nem levén, azok panaszt nem tehetnek. Cs. követének adattal szolgál, hogy gr. Rhédey is partiumbeli mágnás, 's meghívására ő tábla intézkedett. — A főispánokról pedig azért kell rendelkezni, mert az administratori rendszer sérelem, és hogy a törvényhozás teljesen működhesse, az üresen levő négy főispáni szék — a felső táblán e szerint 4 voks hibáztatva — mielőbb betöltessék.

Károlyi I. Nógrád köv.: Cs. követét felvilágosítja az iránt, hogy küldői nem az administratori sérelem tekintetéből, de azon óknál fogva utasították indítványa megtételére, mert épen a verificatio kérdése forogván szonyegen, a felső táblát kiegészíteni kell. — Arra nézve, hogy a partiumbeli mágnások csak az illető törvényhatóságok panaszára lennének meghívathatók, kijelenti, hogy miután az orsz. gyűlés kiegészítéséről van szó, illy indítványt tenni bárkinek jogában van.

Szentkirályi M. Pest köv.: Ezen fontos indítvány fölötti érdemleges tanácskozást napirendre szeretné átvinni azért, minthogy a mult orsz. gyűlési actákat is meg kell tekinteni, mennyire bocsátkoztak légyen a rr. e kérdések lényeges megvitatásába, mire most idő nincsen. Ha tehát Nógrád követe indítványát az elhalasztás által veszélyeztetve nem látja, tegye azt majdan a napi renden. (Helyeslés.)

Schnée L. elnök: Olvassa a sérelem összeszedésére kiküldendő választmány tagjainak névsorát, melyhez a sz. kir. városok részéről négy tag fog választatni. A napirendre kerülén a sor, előlegesen is felmerült azon kérdés, melyet a kerületi választmány elmellőzött, hogy a városi terület értelmezését szükséges-e meghatározni? Némelyek a területnek meghatározását szükségesnek tarták, a többség azonban annak fogalmát a törvényhatóság elméletében rejteni látta, a miért az el is mellőztették. 'S így a választmányi mult országgy. legutolsó munkálatok 's a kormányi javaslat tanácskozás alá vétetvén, a ker. választm. munkálatának a városról általánosan szóló első sra némely észrevételek tettek; jelesül: némelyek módosítani kívánták a sra első részét, miszerint a város, mint önálló köztörvényhatóság közölgait törvényes felsőbb felügyelés alatt e törvény korlátai között minden más törvényhatóságtól függetlenül igazgatja, — „törvényes felsőbb felügyelés“ helyett, ki „törvényes főhatalmat,“ ki „alkotmányos kormányt“ akarván tétetni. Maradt a szerkezet olly módosítással, hogy az utolsó szó elibe ez tétetett: „a köztörvény szerint.“ — Volt, ki ezen tételt „közölgait“ — „minden dolgait“ kitételrel felváltani akará. Maradt a szerkezet. A sra 2ik része, miszerint város, mint önálló köztörvényhatóság e minőségben senki által törvény elibe nem idézethetik, mint felesleges kihagyatott. A 2ik §. a polgárközségről szól. Itt a „polgár“ szó helyett „városi“ tétetett.

A XLI. kerületi ülésben jan. 21-én a tárgy feletti tanácskozás tovább folytatván következett a 3. §. mely a telepedésről szól. — E két soru § felett d. e. 10^{1/2} óráról — d. u. 2^{3/4} óráig húzódtat a tanácskozás. Az eszméket, melyek összevegyítve tárgyalattak, egymástól elválasztván, az ülés eredményét a következőkbe pontosítjuk össze. Első kérdés volt: tekintessék-e az telepedetnek, ki városban született? —

második: hogy valaki telepedetnek tekintessék, szükséges-e, hogy a városban két év óta folytonosan állandó lakást tartson?

— Ezek foglaltattak a szerkezetben. Ezeket kivül a városi követek által indítványoztatott: hogy ki telepedni kíván, ebeli szándokát a városi hatóságnak bejelentse 's erkölcsi jó magaviseletét igazolja — 's ez vala a harmadik vitakozási tárgy. Negyedik: hogy a kormányi javaslat szerint a zsidóságra nézve az 1840. 29. t. cz. épségben tartása a sra megemlítették. Javasoltattott továbbá, hogy a megtelepedésnek a közterhekbeni osztózás is feltételül tűzessék 'sat. — Hogy ki a város határában született, telepedetnek tekintessék, ezt számosan nem tarták kielégítőnek, mert ha a születés már maga megtelepedés alapjául szolgálhatna, megtörténhetnék az, hogy ha valakinek valamely városban keresztül utazásakor gyermeke születnék, ez új világgölgár máris azon város megtelepedett lakosának tekintetnék, miért is a születéshez a városbani lakást is feltételül könni ohajták. Mások a születést a megtelepedés természetes qualifeitójának tekinték, mert ki valahol született, azt Tarnóczy K. (Nyitra) megjegyzése szerint, maga az ur isten oda teremtette, 's ha valamely zsidónak p. Debreczenben gyermeke születik, az Szent királyi M. kifejezése szerint, csakugyan debreczeni zsidó lesz. Tóth L. (Brezsnóban) a véleményeket akint gondolta jónak meg egyeztetni, ha a szerkezet úgy módosítatik, hogy „ki megtelepedett születéstől született,“ miután előfordulhat azon eset, hogy most az orsz. gyűlés alatt a honatyáknak itt Pozsonyban gyermekeik születnének, ezek már pozsonyi megtelepedett lakosoknak tekintetnének. Szentkirályi M. a születést kitenni feleslegesnek tartá, miután az a lakás eszméjével összeolvad.

Arra nézve, hogy telepedetnek tekintetik, a ki két év óta folytonosan állandó lakást tart, szintén elágaztak a vélemények. Babarczy J. (Kassa) ezt úgy kívánta módosítani, hogy „ki egy év óta a városban maradandó szándékkal lakást tart.“ Mások a szerkezetet olykép kívánták módosítani, hogy ki a városban, „állandóan lakik,“ könnyen megtörténhetvén az, hogy valaki több városban tartván szállást, több városban gyakorolna polgári jogokat, miután a házber is qualifeitójának vétetik. Ezek ellenben az hozattott fel, hogy „állandó lakást“ tenni nem lehet, mert így azok, a kik péld. nyáron furdóben mulatnak, megtelepedetnek lenni megszűnének. A házberre nézve pedig az jegyeztetett meg, hogy kik a városban állandóan nem laknak, a községhez nem tartozván, házberük semmi következeseket nem vonna maga után, és ha valamely kereskedő tart is lakást valamely városban, ha külön telepe nincs, telepedetnek nem tekintetik, de főkép, miután a megtelepedés magában még semmi jogot nem ad 's következesek nem egyeb, mint hogy a ki hol telepedett, azon területnek hatósága alá tartozik, nincs ok, miért szoritatnák meg a megtelepedés eszméje, mely, ha egészen ki is hagyatnék, a dolog kikerekítésére nézve Szentkirályi M. sokkal czélszerűbbnek tartaná. — A városi követeknek azon általános ohajtása, hogy a megtelepedni kívánók ebeli szándokukat a tanácsnak bejelenteni tartozzanak, erősebb ellenkezésre akadtt. Főök, melyet e mellett felhoztak, az vala, mert a közbátorság tekintetéből érdekében áll a városnak, hogy a megtelepedők felől tudomása legyen, miszerint a várost holmi esempészkedő, bitang, szerencselovagok el ne lépjék, miért mindenki magát erkölcsi bizonyítványon igazolni tartozzék. A kik a megtelepedetést a bejelentéstől feltételezteni nem akarták, onnan indultak ki, mert ez által a tanácsnak önkénygyakorlásra adatnék alkalom. A tanácsnak rendőri hatalmánál fogva jogában áll a kóborló bitangokat kitasítani, 's e tekintetben némelyek jónak láták meghatározni azon eseteket, a mikben a tanács a telepedést megátolhassa.

— Azon javaslat, miszerint a telepedés feltételül a közterhekbeni részvétel is tétessék, leginkább azon óknál fogva elengettettt, mert az adórendszer még nincs szabályozva, 's feltételnek csak ollyat lehet tenni, minek teljesítése a telepedőnek akaratától függ, a minőnek az adót tekinteni nem lehet, mert ezt mindenki megadni tartozik. — A tanácskozásba leg több tüzet öntött a zsidókról vitakozás. A bányavárosi követek a kormányi javaslatot képest a sra beiktatni kívánták, hogy az 1840. 29. t. cz. rendelkezése a maga épségben fentartatik, főkép Máttyás J. (Körmöcz), ki a zsidóktól az egész hazát megmenteni szeretné, mert jellemök 800 év óta meg nem változott, ha kívánságát el nem érheti, legalább az iránt eszedzik, hogy a bányavárosoktól messze tartassanak, attól tartván, hogy a nemzeti gazdagság legdusabb kuforrása, a bányaművelés, mely évenként csak az arany, ezüst, réz és vasból 6 millió pengő forintot jövedelmez, a zsidóknak a bányavárosokban letelepedése által sülyedésbe jó. E kuforrást, melyet eddig a szegény emberek kezelnek, a zsidóktól, kiket romlott népek nevez, megönni szükségesnek tartja. Károlyi I. (Pest) a zsidóság elszaporodásának — mely főkép Pesten szerfeletti 's nyomasztó — megátolására, azoknak számát a lakosok számához aránylagosan meghatározatni utasításánál fogva indítványozá. Figyelmet gerjesztett főkép Domokos László (Bakabánya) kifakadásra Izrael népe ellen. A bányavárosok követeinek nyilatkozatát magánának ismerve, a zsidókra nézve az 1840: 29d. t. cz.-ket továbbá is maga épségben fentartatni kéri, figyelmeztetvén a kk. és rreket, hogy világ kezdetétől fogva ez óráig alig követettett el valamely nagyszerű gonosz-tett a zsidók lényeges hozzájárulása nélkül. Ezután jónak látta szóló a mult krónikából 's a jövendő titkaiból kiszemelni 's kiolvasni tényeket

és jóslatokat, mikkel a zsidóság elleni szenyét indokolni képes vala. A zsidó nemzetet u. m. hajdan csak az egyiptomi király 's mostan a muszka kormány tudja tökéletesen 's ezilányosan igazgatni, — az egyiptomi király izzadással járó nehéz munka, téglavetés, utak és csatornák ásatása által arra vitte, hogy nem volt idejök csalni és lopni; a muszka kiirtás és a családok tüsténti erős büntetése által meglehetősen ránczba szedte. — Merő kíváncsiság és „halljuk“ kiáltozások közt ekkép felvitatá szónoklatát: Ezen zsidóság volt már az előidőkben az, mely a mindenható nagy istent csaknem compromittálta, ha azt compromittálni lehetséges lett volna, tudniillik Egyiptomból a vörös tengeren keresztül menvén a magával lopott 's nála zálogban volt sok arany, ezüst és drágakövekkel, alig száradt fel, nem az őt megszabadító nagy isten imádtá, hanem a lopott arany és ezüsből bálványt öntött, és azon utat, melyen 14 nap alatt könnyen lehetett volna átköltözni, 40 évi rablás és kegyetlenségek közt végezte el. És midőn már Jeruzsálemet felépítették a zsidók, azon város minden gonosznak kútféje vala, és még legnagyobb királyok, az ugynevezett böles Salamon is öregségében, midőn más nemzetbeli embernek az esze megjön (?) eszt elvesztette, 's a legfajultabb erkölestán emberévé lett, 's az is maradt haláláig. Midőn Róma Judacát elfoglala (halljuk!), ama híres római költő Ennius azt mondá: „O! utinam nunquam Judaea subacta fuisset.“ — Ezen böles költő előrelátta, hogy Róma végső veszedelme a zsidók meghódoltatása, ebből következett több mint százezer rabszolgá 's általuk és velök a gonosz csalárlás, tolvajság, piszkos, átkos magaviselet, belpoklosság, riuh és minden ragadó nyavalya; — és így Róma szelid erkölese ő általuk egy pár század után romlásnak indult és végre semmivé lett. Ugyanez a sorsa elnyomorodott, hanem derek lengyel szomszédinknak is; ezt is a zsidók sokasága és erkölestelensége juttatá végszesedelméhez. (?) Tanuljunk — így okoskodik szóló — szomszédink szerencselenségén, és ne adjunk engedményekkel még több módot a zsidó népek, melylyt ugyanis tíz év alatt több mint száz ezerrel beköltözés és szaporodás által sáskamódra elboritá szegény hazánkat, és szaporodik, mint jó esztendőben a burgonya, hogy hogy a mint most is sajnosan tapasztalom, a III. rendből többtöbb zsidóbölgitő pártolók akadnak, ötven év multa után szegény hazánkban alig találkozik ittott egy régi erényes magyar, hanem a szaporán terjedő erkölestelen zsidóság lakja áldott honomat, a mikor én élni sem akarok, mert az egész országban csupa vakarodzás lesz, 's élékelheted szegény hazám: Örökös uram pogányok költöznek 'stb. — Illy lamentális közben annyira ment szóló, hogy minapi kirabolatását is a szegény zsidók fejére kente. (Ezen zaj és kacaj közt elszavalt beszéd nem maradt megrovás nélkül.)

Justh J. Turócz köv.: Hogy Bakabánya követének előadására a kk. és rrek nevettek, ezt természetesnek találja, de a mit Pest városa követe mondott a zsidókra nézve, azt szó nélkül nem hagyhatja. Maximumot kíván Pest követe felállítani. Miért nem azt is, hogy ha a zsidók 100 ezernél többre szaporodnak, e szám felettieket meg kell gyilkolni. Avagy a holdvilágba akarják őket küldeni némely városi követ urak? Es mily szelmalmost ostromolnak ezen urak! nem mondta azt senki, hogy a zsidók Pesten, Bakabányán vagy Debreczenben polgárok lesznek. — A fenálló törvény megszüntetéséről nincs szó. Valóban különös, hogy most épen azok, kik az aristorokratát vádolják, hogy előtelteteihez ragaszkodnak, most, midőn alkalom nincs rá, egy egész néposztályt moesokkal illetnek. Mit mond ehhez Europa? nem fogja-e kérieni, hogy hát ezen követek lesznek-e ama kitrombitált városi rendszernek képviselői? a mostaniakhoz hasonló kifakadások az 1839-iki országgyűlésen nem történtek; ez nem nagy előmenetelre mutat, ez nem parlamentarizmus eljárás. Hogy a zsidók lopnak, bizony a keresztények mellett sem szól kedvezőleg e tekintetben a statistica. A történet kifakadások felett fájdalomt fejezvé ki szóló, nyilatkozatát azon arany- igazságot, hogy a törvényhozónak nem ellenszenv, de positiv adatok után lehet csak indulnia. (Tetszés.)

Babarczy A. Csongrád köv.: A zsidók ellen a törvényhozás szine előtt történt kikéleseket a jelenkor szellemével szinte megegyeztetni nem tudja, a törvényhozásnak nem lehetvén feladata kárhoztatni egy néposztályt, a melyben, ha bünösök vannak, de találkoznak ártatlanok is. (Tetszés.)

Károlyi I. Pest v. köv.: Személye a zsidók miatt megátadtván, igazolásául kijelenti, hogy a philantropiának ő is tisztelője, de nem a rosszul értett philantropiának 's nem a módiba jött zsidó-pártolásnak. A zsidók iránt ellenszenvvel nem viseltetik, hálát ad az istennek, hogy zsidó zsebtől soha nem fuggott, több zsidó családot becsül, de a polgárok tönkretető sörpredék elszaporodását elleneznie kell, és pedig küldönni utasításából, a mit Turócz követének figyelmébe ajánl, 's megrovását visszantastítja. A multkori nagy inség egyik okául a zsidóságot tekintti, kik a szegény népek utolsó krajczárját is pálinka áraban eltulajdonítják.

Zsarnay T. Torna köv.: Az 1840: 29. t. cz. megemliteni nem kívánja, küldői abban meg nem nyugosznak, és ha a zsidók jobban simulnak intézvényeinkhez, azoknak honpolgárságot is akarnak kölcsönözni, ezt hozván magával a civilizatio előhaladása; a miért fájdalomt fejezi ki az iránt, hogy a kir. városok követei önérdékből, nem szabadelvű, nem

philosophicus, de embertelen szempontból (zaj) indulnak ki. Turóc követének előadását pártolja.

Tóth L. Breznóbánya köv.: Bakabánya követének, ki a világ történetéből minden szerencsétlenséget a zsidóknak tulajdonított, azt feleli, hogy nem ezek compromittáltak az atya istent, de compromittálta önmaga magát az, a ki egy egész néposztály ellen declamált, meg nem fontolva azt, hogy azon nyavalyáknál, miket épen ebéd előtt felhordani különös izlés dolga, sokkal nagyobb nyavalya azon rögzött eszme, mely egész osztály kárhözvitásában gyökerezik.

A kike tárgyhöz még szólottak, némelyek az 1840: 29. tcz. megemléstést azért látták szükségesnek, mert ezen törvény végrehajtása több helyeken akadályoztatott, miben a kormányzások is fogtak kezét, peld. Rózenbergen és Losonezon. Mások ezen törvény megemléstést helytelen és feleslegesnek tarták azon okból, mert annak végrehajtása ez által megkönnyítve nem lesz, s ezen törvényt mint végpontot e helyen felállítani nem lehet. Ezekben foglaltatnak a tanácskozás részletei. Végre a következőkben kijelentjük az eredményt: legelőször szavazás történt arra, hogy a 3ik §. meg- vagy kimaradjon-e. Pozsony, Pest és Marmaros megyékén kívül mindnyájan a szerkezet mellett nyilatkoztak, a többség a bejelentés szükségét is szavazás útján elhatározta. Az adó megemléstése el nem fogadtatott, a zsidók iránti javaslat eldöntése jövő ülésre halasztatván.

A jan. 22-én tartott XLIII. kerületi ülésben a sz. k. városokról törvényjavaslat tovább tárgyalatott. — A napirend felvétele előtt a Magyar Gazdasági Egyesületnek a honi mező-gazdaság ügyében benyújtott petíciója olvastatott fel. A M. Gazd. Egyesület némely köz- és mezőgazdasági viszonyokra vonatkozó nézetek és javaslatokat — az országos eszléd-rendszer, a hazai erdők állapotának javítására szolgáló eszközök, a rétváltás elhelyezésére szolgáló s országgyűlésileg hozandó rendszabályok, örökváltság, legelő-elkülönözés, tagosztály és minimum, marha-só és adokules-tárgyában — a törvényhozás figyelmébe ajánlván, folyamodik az iránt is, miszerint a törvényhozás a kérelemlevélhez csatolt emlékiratban indokolt országos eszlédokra szükséges pénzsegédelmet nemzeti közfőrrészből megajánlani, — az egyesületet, magán társulati önálló természetének meglátása mellett, törvénybe ígteni s ennek különös ótalmá alá helyezni, — továbbá a dícsült nádornak örök emlékül egy országos központi gazdaképző akademiának s példány-gazdaságnak létesülését a főváros közelében eszközölni kegyesen méltóztatassék. — A munkás Magyar Gazdasági Egyesület ime hazánai törekvését kellő méltánnyal karolván fel a t. kk. és rr.-ek, e tárgyban kerületi választmány kiküldetését elhatározzák, mi által e kérdésnek korszerűségét és fontosságát tetleg bevallottak. — Áttérve ezután a napirendre, a mennyiben az 1840: 29. t. ezenek a telepedésről szóló §-ban megemléstése tegnap el nem döntött, szavazás útján annak a kormányjavaslat szerinti megemléstése a többség által elfogadtatott. A t. cz. megemléstése ellen 20 megye szavazott n. m.: Pozsony, Nyitra, Zala, Komárom, Pest, Verőce, Abauj, Szatmár, Szabolcs, Szepes, Gömör, Borsod, Heves, Torna, Ugocsa, Bihar, Marmaros, Békés, Arad és Torontál. — Ezek szerint a telepedésről szóló 3ik § ekép módosítottat: „Telepedettnék tekintetik: a) ki a város határában született és lakik; b) ha nem a város határában született is, de a város határában egy év óta állandó lakást tart, és telepedési szándékát a tanácsnak bejelentette; c) a zsidók tekintetében az 1840: 29. t. ez. rendelete továbbá is a maga épségében marad.” — Ezután új §-ba tétetett, miszerint a város telepedési szándékban senkit nem gátolhat, ki ugyanazonosságát rendes utlevél, vagy más hiteles okirat, vagy csak városi két telepedett lakos tanubizonyosága által igazolja. — Az állandó lakásról szóló 4ik § megmaradván, a kivételeket magában foglaló 5ik § némely módosításon ment keresztül; jelesül kihagyatott az a) pont, miszerint telepedettnék nem tekintetik külföldi, mielőtt meghonosodott. A c) pontra, miszerint telepedettnék nem tekintetik, ki a város határában csupán hivatalos vagy szolgálati viszonyánál fogva lakik, többeknek volt észrevétele. Liptay A. (esztergomi kápt. köv.): Nem vélte a lelkeseket kizárhatónak, a kik hivatalos viszonynál fogva laktak a városban, de javadalmait adomány útján nyerik. Szentkirályi M. (győző): Megjegyzézi erre, hogy itt a plébánosokról, csak mint ilyenekről van szó, s mint ilyenek nem a polgári, de az egyházi közönséghez tartoznak, különben más qualificatióknál fogva választók is lehetnek. Szerdahelyi F. (Győr): Szinte a c) pont kihagyását kívánja, mely szerint ügyvédek, mérnökök és orvosok, kik a városban hivatalos viszonynál fogva laktak, telepedettnék nem tekintetnének. Kende Zs. (Szatmár): Ugy okoskodott, hogy ha a megtelepedési jog minden litangra kitégittatik, miért zárhatnának ki ebből épen a papok, kik, mint magát kifejező, a legbecsületesebb emberek, kik mióta a vallás kezdődött, minden polgári viszonyokba szöve vannak. Gr. Forgách A. (pozsonyi kápt. köv.): Szatmár követének köszönetet mond, s noha észrevételét osztja, megnyugtatta azonban Pestm. követének tegnapi nyilatkozata, mely szerint a telepedésnek más eredménye nem levén, mint hogy a telepedett a jurisdictio alá tartozik, e tekintetben a szerkezetben megnyugszik. Erre Szentkirályi M. azt válaszolja, hogy kinek mi megnyugtatósság szolgál, azt ő maga s az ur isten legjobban tudja, de hogy ki mit mondott, azt ő maga érti legjobban. Azt a mit az előtte szóló ráfogott nem mondta, miszerint a privilegium fori megmagyarátnék, és ezért felszólítja az előtte szólót, hogy inkább most hagyjon fel a megnyugvással, mintsem hogy később esatlakozni legyen kénytelen. Somich P. (Baranya): Azon elvhez hív kívánván lenni, hogy miben már a mult országgyűlés megállapodott, az többé ne vitatassék, a szerkezetet meghagyatni kívánja, a minthogy meg is hagyatott. — A szabályokról szóló §-ok helyben hagyatván a 17ik §-ban első

izben előforduló „királyi főpolgármester” iránti vitatkozás annak idejére halasztatott. — A 18ik §, melyben büntető és rendőri tekintetben javasoltatik, hogy: „Minden, bár ki által a város határában elkövetett oly büntető, vagy rendőri kihágás felett, mely a köztörvény szerint a törvényhatósági ítélszéknek elibe tartozik, a városi hatóság nyomoz, itél, és ítéleteit végre is hajtja” egy kis vitára nyújtott alkalmat.

Rudnyánszky S. esztergomi kápt. köv.: Ohajtotta volna, hogy mielőtt ezen szóban lévő ezikk tanácskozás alá vétetik, előbb maga a büntető-törvénykönyv tárgyalatnék; másképp, a mi magában nem lehetetlen, ha ezen országgyűlésen a kir. városok rendezése törvénybe menne, a büntető törvénykönyv pedig vagy tárgyalatlanul maradna, vagy bármi oknál fogva törvényerőre nem emeltnék, következni fogna, hogy a kir. városok a büntető s rendőri kihágásokban bíraskodási teljes joggal fogván bírni, nagyobb hatalommal lennének felruházva, mint magok a megyei törvényhatóságok, mi a renddel össze nem fér. — Egyébiránt, ha e tárggy jelenleg vétetik tanácskozás alá, arra észrevételeit megtenni kötelességének ismeri. — E ezikk 2d. §-ában a városi hatóságok bíraskodási jogára nézve, az egyháziak, nemcsak s egyéb lakosok között semmi különbség nem tétetik, s az egyháziakat a következő ezikkben foglalt kivételek közt sem találom. A D. alatti fejezet 18. és 19. §-ban, a mint szerkesztve van, nem foglaltatik a magyar clerus fori privilegium-a, melynek birskodásban alkotmányunk kezdete óta volt, és pedig nem egyedül egyházi, de honi törvényeknél, koronás királyi fejedelmek kiváltságos levelei, s legfőbb rendeletek biztosító szabályainál s törvényszékeink ítéleténél fogva. — Ez nem személyes, hanem egyházi privilégium, és azért erőlemondani az egyházi rendnek egyházi büntetés terhe alatt tilalmas. Találni ezt szent István 156 k. 3d. fejt. 4. §. rendeletében, mit Ill. András különös okirátában ünnepelesen az evangéliumra tett eskü által nemcsak általában megerősített, hanem magát le is kötelezte, hogy a kiadott oklevél minden pontjait megtartandja, s fiai, utódai és az ország nagyai által meg fogja tartatni. A későbbi törvényhozás e szabádot nemcsak soha kétségbe nem vonta, de egy törvényt sem lehet idézni, mely ezt valaha megtagadni akarta volna; sőt az 1557: 10dik tcz. az egyházi előjárók iránt nyilván és egyenesen rendel: „ne prohibeantur inquirere, punire vitia, privitate m. sen delicta sacerdotum.” Kivétel Verhőczy Ill. r. 41. címűben először három esetet, a dolgot továbbá végképen elhatározza a bécsi 1606. békekötés, mely midőn a 7d. ezikkben azt jelenti: manent sedes Spirituales juxta prioris tractatus conclusio nem, ez által az egyház bíraskodási jogát, mint ez akkor a törvények értelmében a papi büntetésekre is kiterjedve fenállott, jövedőre is megerősítette; a békekötések pedig, főleg a bécsi és linezi, kezdetektől fogva, a fejedelem, nemzet és kultartományok között oly ünnepelesen szerződésnek tartattak, melyeknek tartalmukon esorbítást, változtatást tenni soha nem szabad; az egyházi rend pedig méltán igényelheti oly privilégiumnak további sérthetetlen fennmaradását, melyet ugyanazok békekötések biztosítanak. Több indokot elősorolni feleslegesnek tartván, igazságos ügyét a t. rrk figyelmébe ajánlja.

Biró L. szatmári kápt. köv. illy értelemben nyilatkozott: Ugy látszik, hogy a kiváltságok kora lejárt, de vannak olyanok, mik a közálladalom veszélyeztetése nélkül el nem törölhetők, s ilyen az egyházi rend bíraskodási kiváltsága. Azon okok, miknek ez lételet köszönő, most is fenállanak. Az egyháziak büneinek nyilvánosan történendő elítélése, a néptömegre rossz hatást gyakorolna. Büntetessenek meg az egyháziak vétkei, de a mostani szokás szerint. A közálladalom érdekében fekszik, hogy a vallás iránti tisztelet fentartassék, a mely gyengítettnek akkor, ha az egyháziak világi törvényhatóságok által megidézettének, börtönökbe hurcoltatnának. A közálladalomnak más célja nem lehet, mint hogy minden bűn megbüntetessék, s a bűnös megjavítsa adassék vissza a társaságnak. Ezen az az egyháziakra nézve könnyebben éretik el a rendi kiváltság mellett, mert az egyházi bíróság sokkal szigorúbb, s a megjavítást is könnyebben eszközli. Ezeknél fogva ezen személyes kiváltságot méltó figyelemmel tartatni kívánja annál inkább, mert ha valamely egyházi személy polgári hatóság által büntetettik, ez reá nézve politikai halál, nines többé hivatala, nines pályája.

Szilágyi J. n.-váradai g. egy. kápt. köv.: Hogy ha ezen 18ik §-hoz kivételek nem volnának csatolva, akkor azt úgy lehetne értelmezni, hogy csak azon büntetésekre nézve illetven a városi hatóságot a bíraskodás, melyek a köztörvény szerint a törvényhatósági ítélszék elibe tartoznak, ezek közé számíthatók nem lévén az egyházi egyéneknek személyes büntetési, melyek felett az egyházi bíróság ítélt, az egyháziak személyes büntetésekre nézve a városi hatóságot a bíraskodás nem illeti; de miután ezen kivételek említették meg, melyek közé az egyházi személyeket első helyen kellene előhozni, ezen szakasz értelmében az egyházi bírói kiváltságra nézve kétségbe hozatván, a kivételek közt első helyen megemléstetni kívánom az egyházi személyeket illy módon: „Kivételnek: a) Az egyházi személyek azon személyes büntetésekre nézve, melyekről saját egyházi bíróságuk ítélt.” Mely kivádatom támogatására nem fogom untatni a t. rrket azon egyházi canonok, hazai törvények, fejedelmi diplomák, békekötések, curialis deccsiók, törvényhatósági gyakorlat és ítéletek, s kir. rendeletek hosszas elősorolásával, melyek a papok bírói kiváltságát ótalmazzák; egyedül arra figyelmeztetem a rendeket, hogy a papi bírói kiváltság a kereszténységgel egykoru; — nem említem én a három első századot, melyekben a kereszténység üldözött, mert ott, a hol üldözés van, minden jogérezlem megszűnt; hanem említem a keresztény státusok kezdetét, mi akkor történt, midőn Konstantin római császár, és a római birodalom nagyai elfogadván Jézus tanítását, és

megkeresztelkedvén, a keresztény hit státushitté vált, és a polgári társaság a keresztény anyaszentegyházat ótalmá alá fogadta. — Ekkor kezdett megszűnni üdvözítőnk azon jövedőlésének teljesítése, melyet apostolainra, és azoknak utódainra, a keresztény papokra vonatkozólag mondott: „eljövend az idő, a midőn azok, kik üldözni fognak titeket, azt gondolandják, hogy az által kedves szolgálatot tesznek az Istennek.” Ezen időtől kezdve nem hurcoltatnak többé a keresztény papok a világi bíróságok elibe; nem, mert a keresztény hit és tanítás oly magasatos eszméket fejtett ki az új szövetségi papság méltóságáról s annak sérthetenségéről, hogy mindenki hiténél fogva buzgólkodott és közremunkált a keresztény papság tekintetének fentartására, mert minden kereszténynek szívére érzékenyül hatottak a szent leleknek azon szavai: nolite tangere unctos Dei, és üdvözítőnknek azon mondása: „a ki titeket megvet; engemet vet meg.” — Maga Konstantin császár oly tisztelettel viseltetett a keresztény papság iránt, hogy nem vonakodott kinyilatkoztatni, hogy ha valamely papot bünt elkövetni látná, kész volna őt császári palástjával eltakarni, hogy büntette nyilvános ne legyen. De a papi bírói kiváltságnak alapja nemcsak azon tiszteletben rejlik, melyet hiténél fogva a keresztény polg. társaság papjai iránt viseltetik, hanem a keresztény anyaszentegyháznak azon szerkezetében is, melyet nem ember, hanem isten adott neki, mellyel fogva a keresztény anyaszentegyház külső, látható, önálló és független társaság, mellynek feladata az erényességet eszközölni, és ez által az emberi nemzetet itt és sírontól boldogítani, mely egyházi külső társaságnak istentől rendelt látható kormány, és külön eszlédjához képest törvényhozó, büntetői és végrehajtó hatalma van, — és épen azért, mivel minden büntető, melyet az egyházi egyén elkövet, főleg az anyaszentegyház ellen követtetik el, mellynek feladata és célja az erényesség, tulajdon statusa ellen elkövetett bűn, mely által rendt meggyalázza és papi jellemét megfertőzti: ennél fogva külön bíraskodásnak szüksége áll elő, melyet a polgári bíróság nem teljesíthet; ugyanazért a keresztény státusok nemcsak megnyugdíak azon bíraskodásban, melyet az anyaszentegyház szerkezeténél fogva papjainak személyes büntetéseire nézve mindig gyakorlott, és tisztelettel viseltetett a szent szinatok határozatai iránt, melyek által a bíraskodási rendszer megállapított, de sőt még segédkezt is nyújtott a polgári társaság az egyháznak ítéleti végrehajtására, tudván azt, hogy az által a polgári társaságnak célja mily jótékonyan mozdítatik elő, és csak akkor érezte magát a papok feletti bíraskodásra felhívottnak, a midőn az egyház valamely papot degradatio után, a polgári hatalomnak önkéntesen a halálos esetekben átadott. Ezek azon elvek, melyeken hazánkban is alapulnak mindazon intézkedések, melyek e felett sz. Istvántól kezdve ekkorig tétettek. — Örizzék meg tehát a t. rendek őseinek hagyományait, tiszteletben tartván anyaszentegyházunk azon jogát, mellyel fogva papjainak személyes büntetési felett bíraskodik, legyenek bizodalommal anyaszentegyházuk iránt, hogy akár a törvénysértés megbosszúsását, akár a bűnösnek megjavítását tekintve, azt legigazságosabban és hazánkra nézve legüdvösebben fogja mindenkor teljesíteni, és ne kívánják, hogy akármely személyes büntetért, melyet a pap is mint ember sokszor gyarlóságából, olykor pedig véletlen esetenél fogva elkövet, sőt némelykor alaptalan gyanúból, vagy épen bosszúvágyból, mindjárt a polgári vagy városi bíróság elibe idéztessék, ott benevöltassék és meggyaláztassék, figyelmeztve arra, hogy az oly egyházi egyén, ki polgári bíró által nyilvánosan megbüntettetett, többé az isten óltárához nem alkalmazható, mielőtt következőnek a kétségbeesés, és sok olyan következmények, melyeket maga hazánk idővel megsíratna. Ismételve kérem tehát, hagyják meg t. rr. továbbra is az egyházi egyéneket személyes büntetésekre nézve saját bíróságuk alatt, és ezen kivételt méltóztatassék e törv. ezikk 19dik §-ban világosan kifejezni.

Bónis S. Szabolcs köv.: A szerkezetet azon feltétel alatt, hogy az az eskütszék iránti intézkedésnek újút el nem zárja, megtartja, és ha a nemesek jogaikról lemondani akarnak, s magokat büntető és rendőri tekintetben a helyhatósági joggyakorolhatás tekintetéből a városi hatóságnak alávetik, nem látja át, miért ne tethetnék ezt az egyháziak is. A n.-váradai kápt. köv. előadására megjegyzi, mikint az isten nem terének nagy szolgálatot, ha az egyháziak büneit keféltetnék le, az erkölestelen erkölestől prédikálni képes nem lévén. Törvényeink kiváltságot adtak az egyháziaknak, de adtak a nemességnek is. Kérdés, hogy a kiváltságok idejében élünk-e, vagy hogy a melyek az igazság kiszolgáltatásának akadályai, azok leromboltassanak? Hogy II. András az evangéliomra tette le esküjét, az akkor rendén volt; de ha II. András most érne, az evangéliomra nem tenné le esküjét. Az egyháziaknak nines is idejük, hogy bíraskodjanak, ők cum spiritualibus lévén elfoglalva. A n.-váradai k. követ ur dogmákat emlegetett. Ezeket itt alapul venni nem lehet. Hogy a papi kiváltság az egyház szerkezetében alapul, melyet Isten adott, — erre azt mondja szóló, hogy szoros értelemben minden Istentől ered, a magyar alkotmány is; de Isten adta az ést is, hogy a mi benne rossz van, azt kiigazítsa. (Tetzés.)

Temesváry I. Csongrád köv.: A büntető eljárást illetőleg a városi helyhatósági bíraskodhatás ellen van észrevételelem. Mélyen érzem én, mily nehéz téren állok, midőn országos megállapodás, k. k. előterjesztések, és az előttünk álló szerkezetben letett elvek ellen szólalok fel; de jogosít erre az ügy fontossága, jogosít kötelességem érzete, — felszólalok tehát küldőim egyenes utasításából. A t. rr. helyhatóság szempontjából indulva állítjuk fel s törvény erejére kívánják emelni, hogy minden, ki a város határában lakik, és ennél fogva a nemes is, ha büntetnek elkövetéséről vádoljatik, vagy azt el-

kövét, a városi helyhatóság alá esvén, tette azon városi hatóság által nyomoztassék, vizsgáltsék, 's az által ítéltessék is el. En a helyhatóságnak, általános szempontból indulva, czélszerűségét megismerem, 's annak nemesek ellene nem vagyok, hanem hol helyét és szükségét látom, törvényvel is megállapíttatni ohajtom. De midőn azt törvényesíteni akarom, magánosok jogait sem téveszthetem szemem elől, és azokat magok illető helyén kívül szükségtelenül megszorítani nem akarom, főleg e jelen munkálatnál, melyben a bírák választatása szélesebb alapra állításával az szándékolatik elértni, hogy ha nem minden, legalább a polgárság nagyobb része választhassa saját bíráját, és hogy akkor, midőn ezen egyik legsebbe alkotmányos jog, mellyel eddig a nemes csaknem egyedül elhett, most, midőn a polgárságra kiterjesztetni szándékolatik, a nemesre nézve megszorítottassék 's illetőleg elvételssék, — a méltányossággal 's következetességgel ellenkeznék, de az igazsággal sem férne össze, mert ez által a városban lakó nemesség, melly leendő városi bíráját csak úgy 's akkor választhatja, midőn a megállapítandó választói képességgel bírand, rosszabb karba helyeztetnék a hozzá egyébkint hasonló sorsu, de a város határára kívül lakó nemes társánál, ki ezentúl is a maga bíráját minden megszorítás nélkül szabadon választhatja, mi által köztük nem ohajtott megszorító különbség idézetenek elő, és a városban lakó nemesek bíráját választatási egyik legszebbe alkotmányos személyes joga, attól elválasztva, helyhez köttetnek. De időelőtti is, mert nem akarom hinní, mikint a t. rr. a nemességet a mostani szerkezetű városi bíróság alá kívánják adni, a nélkül hogy az czélszerűen rendeztessék. — Továbbá szükségét sem látom annak, hogy a városban lakó nemes bűn vádi eljárás tekintetében a városi hatóság alá adassék, mivel felteszem, a t. rr. a nemességre nézve a büntető helyhatóság megállapítását az igazság kiszolgáltatása könnyítése 's gyorsítása tekintetéből kívánják törvényesíteni, — kívánják azon okból, hogy a büntető lehetőséggel felfedeztetvén, a bűnös büntetését mentőlelőbb elvehesse. Ha ezen átvös czél, mi előttem is nagy fontosságú, csak úgy 's az által érthetnek el, ha a kir. városban lakó nemes egyén ellen feladott vád, a városi hatóság által nyomoztatik, vizsgálatik 's ítéltetik el, és ezen kívánatos czél a megyei eljárással ép úgy el nem érhetik, szavam nem emelném: de az egyáltalán nem áll, mert minden kir. városban lakik szolgabíró, kinek a városban kisebb számú nemeseknél kevesebb dolga levén, a nemes egyén ellen feladott vádat még gyorsabban megvizsgálhatja, a több munkával terhelt városi tisztviselő. És miért ne ítéltetik el ezentúl is a nemes egyének ügyét az általa választott megyei bíró, kiből nekí bizodalma van, és a kinek — bár terhelő ítéletében — megnyugvását találja? 's miért a városi hatóság, mellyhez nem nagy rokonszenvvel viseltetik, minnek oka a városi szerkezet 's eljárásban rejlik. Mindezeknél fogva, mivel annak, hogy a városban lakó nemes bűn vádi eljárás tekintetében a városi hatóság alá rendeltessék, sem helyét, sem idejét, sem szükségét, de a jelen viszonyok közt czélszerűségét sem látván, és a bűn vádi eljárásról való intézkedést a büntető törv. készítésére utasítatni ohajtván, a városban lakó nemes egyént bűn vádi eljárás tekintetében a városi hatóság alá rendelni nem ohajtom, nem akarom, és előterjesztésem pártolására a t. rket tisztelettel felkérem.

Bernát Zs. Ung köv.: Alkotmányos országban botránykozatóbhat nem képzel, mint ha büntény esetében egyik felett más bíró és törvény ítélt, mint a másik fölött, 's így minden castának külön bírósága, külön törvényei vannak. Ebből ered aztán, mit a költő mond, hogy — dat veniam corvis vexat censura columbas — a nagy bűnös elszakad, a kis bűnös megakad. Meg kell a szerkezetnek maradni egy kis hozzátétellel (a mit később), hogy a törvény előtt egyenlőség legyen. Nem kívánja szólni, hogy valaki szigorubbant büntetessék ugyanazon büntény miatt; de a nevelés tekintetéből helyén látja a beszámítást. Midőn Jézus felségértéssel vádoltatott, hogy magát zsidókirálynak nevezte, a polgári törvényszék elibe állítatván, Pontius Pilátus felmentette, 's a papi ítéltessék halálra ítélt. (Tetszés.) A szerkezetben azon módosítást javasolja, miszerint „a városi hatóság“ helyett „városi bíróság“ tétessék, nehogy ha majd a főpolgármesteri hivatal alakul, ez is elfogatásokba avatkozzék. (Helyeslés.)

Baranyay I. Kassa v. köv.: Hálás köszönetet mond a kk. és rnek, hogy a városi hatóságot oly függetlenné kívánják tenni, mint a megyeit, ohajtja azonban, hogy a helyhatóság eszméje is valahol kimondassék.

Zsarnay J. Torna köv.: Ha mi azon elvből indulnánk ki az alkotandó büntető törvények hozatalánál, mellyet a n. városi kápt. érd. követe még Hildebrand vagy Vild. Gergely római pápa rendszeréből idézett elő, hogy t. i. minden bűn az egyház ellen: úgy természetes lenne a következtetés, hogy mint ez hajdan volt, most is úgy legyen, — azaz minden elkövetett büntény miatt úgy az egyházi, mint a világi személyek is a clerus által ítéltessenek meg. — De mi azon elvet tagadjuk, mi azt állítjuk, hogy minden büntény az álladalom ellen követtetnek el, 's így nem az egyház, hanem az álladalom egyénei tartoznak a felett ítélni. Nem hallgathatom el azon állítást is, miszerint az egyház itt külső és független társaságnak mondatik, mert ebben azon eszme rejlik, hogy az egyház felette van a statusnak. Ha nem külső, de erkölcsi társulatnak mondatott volna az egyház, úgy annak függetlenségét elismerném; de mint külső, és nem erkölcsi társulatra ki kell jelenítenem, hogy az egyház statum in statu nem képezhet, sőt ezen állításom még a kereszténytan által is igazoltatik, mert maga Jézus mondá: minden lélek a felső hatalmasságnak engedelmeskedjék, mert nincs hatalom, hanem Istentől; és itt bizonyosan nem az egyház hatalom értetett, melly akkor még nem is létezett — hisz a hierarchia hatalma az első századokban még nem is ismertett, — de ugyanebből az is következik, hogy a minden lélek név alatt a clerus is írtetett,

és hogy nemesek az ő hatalma származott Istentől, hanem a világi hatalom is és különösen Magyarország, mellynek első királya Rex apostolicus ezt mindig gyakorolta; épen azért többször a pápai parancsokat, mikor a világ azoknak vakon hódola, el nem fogadtuk. Véleményem szerint eddig isdem legibus gubernantur jura clerici, quibus nobilitas — ha a nemesség lemondván eddigi jogairól, a városi hatóságnak magát aláveti, ez a clerusnak sem fog derogni; így hát miért vonnának külön falat? A szerkezetet pártolja.

Folnay K. Zala köv.: A szerkezetet akint kívánja módosíttatni, hogy ha az eskütszékek eszméjének alkalmazása, mi egyike küldői legkedvezőbb ohajtásainak, e helyen nem is fejtetik ki, legalább el ne mellőztessék.

Mariássy A. Sáros köv.: A judicium páriumot annyiban fentartatni akarja, hogy az elítélés az illető hatóság által történjék. — Pártolja Sáros Rakovszky M. Liptó m. követe.

Somsich P. Baranya köv.: Zala köv. kívánására megjegyzi, miszerint itt a városok rendezéséről, nem pedig alkotmányos intézmények reformációjáról levén szó, az eskütszékek eszméjét amugy mellesleg eldönteni nem lehet. A szerkezetre nézve, miután a városokat csak azon fokra kívánja emelni, mellyen állanak a megyék, úgy hiszi, hogy e tekintetből az egyházi rend a szerkezetben megnyughatik.

Gr. Forgách A. pozsonyi kápt. köv.: A privilegium fori-t csak a rendőri, nem pedig a hivatalbeli kihágásokra nézve látja megszorítottatni, 's miután az egyháziak ily esetekben jelenleg is a megyei bíróság alá tartoztak, ha, mint Baranya érdemes követe állítja, a városoknak nagyobb hatás, mint a megyéknek adadni nem céloztatik, a szerkezetben megnyughassék.

Még Sebestyén G. Veszprém követe szólnán röviden a tárgyról, a szerkezetet pártolta, — 's az ülés eloszlott.

Megyeik.

ESZTERGAMBÓL. Jan. 4., 5. és 7. d. k. n. m. g. főpáni helyettesünk elnökle alatt lefolyt közgyűlésünkről, — minthogy egy részt az többnyire tiszti jelentésekkel 's saját magánügyeinkkel foglalkozott, más részt pedig a közönségre nézve különben is érdekesebb országgyűlési tudósítások e lapok hasábjait méltóbban foglalják, — röviden csak a következőket közöljük. Olvasottat az országgyűlési utasítások készítésével megbízott megyei választmányok a k. kir. előadásokra és a melléjük csatolt törvényjavaslatokra nézve beadott véleménye. E szerint a javaslatoknak azon pontjai, mellyek az országgyűlési rendek által választmányra bizattak, csak akkor vétetnek majd érdemleges tárgyalás alá, ha az imént említett választmányok munkálatát követeink által iránymutatónál bírandjuk, a javaslatok egyéb pontjaira nézve észrevétel nem történvén. A megyei választmány javaslata egyéb tárgyra nézve kevesebb módosítatván, követeinknek utasításul ezek jegyzeteket föl: a) A Részekre nézve előbbi utasításunk nyomán különös tekintet fordítván egész Erdélynek hozzánk esatolhatására, mindenek előtt a visszakapcsolási törvény végrehajtását sürgetendik ezt amattól nem föltéleztvén. Némellyeknek azon nézete, miszerint a hozzánk esatolandó részek mostani kiváltságai, főleg az unitariások, bekebelezetésük után is fentartassanak, helyeslére nem talált azon okból, mert ha talán vesztenének is kiváltságaikból, azt más részről eléggé pótolandják új előnyök, és jogi javadalmak, mellyekkel Erdélyben nem bírtak. Különbben is már a visszacsatolás által magyarokká válván a hon köztörvényei alá tartozniok kell. b) Ügyelendnek követeink, hogy a honosítás alkotmányunk és nemzetiségünk fenntartása 's szilárdítása szemlében történhessék. c) A honkivüliek, ha egy éven túl távol maradnának (hivatalon kívül), az országos pénztárba négyszeresen adóznak. d) A csangó magyarok honunkba betelepíttessenek. e) A falusi jegyzők állapota anyagi 's szellemi tekintetben javíttassék. — Jövő gyűlésünk martius 28. kára tüzett ki.

NYITRABÓL. január 11. é. dec. 13. é. m. alispánunk Oesky Rudolf elnökle alatt kezdődvén évnegyedes közgyűlésünk, érdekes mi alig fordult elő. A bodoki járás főbírája B. J. a szegények közt felosztatni rendelt gabona iránti csempészkedésről, egy melléki utnak megyei határozat nélküli készítettése, és a tiszti fuvaroknak magán szükségére a legsürgösb mezei munka közben történt fordításról pusztá folyamodványban vádoltatván ez állítólagos visszaélésekre tiszti vizsgálat rendeltetett; egyébkint azt itt megjegyezni nem mellőzhetjük, mikép kár volt ezen komoly tárgyat nevetségessé tenni akarni az által, hogy ifjabb B. K. ügyész az esedező K. M. ügyvéd elmebetegsége iránt orvosi vizsgálatnak látván szükségét azt elrendeltetni kérte, de előterjesztése nemesek vizshangra nem talált, hanem derék elnökalispánunk azt erőlesen visszautasította, a tanácskozássok híggadt kebelleti folytatását ajánlván; — az eredményt közlendjük. — Január 10. é. a honosítási törvényjavaslat elfogadtatván követeinknek utasításul adatott, — Krassó megyének az ósiség tárgyában levele addig, míg az ez iránti törvényjavaslat tanácskozás alá kerülend, elhalasztatott. — Szepesmegyének korszerű bányatörvénykönyv létrehozását szorgalmazó felszólítása, miután erre nézve már intézkedtünk, tudomásul vétetett. — Február 13. é. törvényszék 's 27. é. közgyűlés fog tartatni. — Rend. l.

KÜLFÖLD.

A franczi páirkamara jan. 14. éi ülése. A választatott Schweizot illető 7. d. k. szakasza folytatónál tárgyalatitak.

Elnök. A szöls sora a tegnapi ülés jegyzőkönyve iránt a moszkvai hercegen van.

Moszkvai hg. Az utolsó előtti ülésben St. Aulaire gróf Laffitte politikáját egyenlőnek mondotta a jelen minisiterium politikájával. Ennek ellenmondok.

Elnök. Tetsék a jegyzőkönyvre szorítokozni. Moszkvai hg. A dolog engem csaknem személyesen érdekel. Ipam emléket védelmezni tartozom. St. Aulaire gr. engedményekről szölt, mellyeket ipam 1831-ben tett volna. Ezt vissza kell utasítanom. Laffitte és Guizot ur politikája közt nincs semmi hasonlatosság. Akkor az idők is mások voltak. Most Franciaországban egy nagy dolgokra vállalkozható hadserege van. Laffitte 1831-ben a ministeriumot épen az olasz ügyek miatt hagyta el, mert azon esetet, ha az ausztriaiak a pápa-országba nyomulnának, ő casus bellinek tekinté. Ez egyetlen tény mindent megezáfol, mit St. Aulaire gróf mondott. Laffitte memoirjai kezemben vannak. Nyilvánítani fogom azokat.

St. Aulaire. Tisztelem Laffitte ur emléket, de a tények állnak. Két órával Olaszországba indulásom előtt ezt mondá nekem a minister: Legyen nyugodt, míg én Lajos Filép király minisiter vagyok, nem lesz háboru.

Moszkvai herceg. Ellenmondása mellett marad. Nouilles herceg. Irott beszédet olvas fel, mellyben erőlesen kikel a schweizi radialis többség forradalmi eljárása ellen. Fejtegeti ebben, mikép Franciaország magaviselete Schweiz irányában jog és kötelesség szerinti volt. Franciaország elég hatalmas, hogy egyedül is szabadság őtalmazója legyen, mindamellett czélszerű volt, Europa egyértelműségét állítani szembe a schweizi forradalommal, 's ez által a szárazföldi hatalmakat mintegy vezérelni. Schweiznak jelen állapotában kell maradni, mert mint semleges conföderatio Franciaország határvédelmét kiegészíti. Mint egységes és katonai hatalom, tetemesen gyengítné Franciaország helyzetét Európában. Ezt tekintetbe kellene venniök a schweizi radialok francia barátainak.

Montalembert gróf. „Nem szölok szerződésekről és sürgönyökről, még a jezuitákról sem; oly szemponttal állok, melly az irott jognak, ha nem is föltötte, minden esetre kivüle látszik lenni, a társadalmi, a természeti és népjog szempontjára; vizsgálni fogom, mennyiből vannak kitéve e kérdésben a lelkiismeret, a család és az emberiség érdekei, melly visszahatást várhat Franciaország és Europa a schweizi eseményektől. Részemről azt tartom, Schweizban nem a jezuiták mellett vagy ellen, nem a fellesei jogok mellett vagy ellen harcoltak, hanem harcoltak önök mellett és önök ellen. Harcoltak a vadonez, a türelmetlen, a szabályozatlan szabadság mellett, a türelmes, a szabályozott, a törvényes szabadság ellen, mellynek képviselői és védői önök e világon. A viadal tárgya a Jura bérezein túl nem a jezuiták voltak, nem is a cantonok önállósága, hanem a rend, az europai béke, Franciaország és a világ nyugalma. Ez az mit legyöztek, megfőjtötek, összezúztak küszöbük előtt oly férfiak, kiknek nincs jobb kívánságuk, mint háboru lángját szítani fel a Jura és az Alpesek tulsó oldalán. Következésképen nem legyözöttekről, hanem legyözöttekhez szölok, a socialis, a szabályozott, a szabadelvű rend képviselőihez, melly rend Schweizban győzetett le 's most egész Európában barbárok közellévő berontásának van kitéve. Ez az én meggyőződésem, és vaknak tekintem azt, ki benne velem nem osztozik.“ E bevezetés után fájdalommal pillant vissza ugymond szölok egy hasonló esetre, Krakó bekebelezésére és a szónokszekekről akkor hangoztatott szavak meddőségére. Ez összehasonlítása Schweiz ellen üt ki, mert itt a szarnokság vette képmutatással szövetkezve, a szabadság nevében követtetett. Panaszja nem vallási vagy katolikus panasz. „A katolicismusnak sebek ejtettek ugyan Schweizban, azonban, hiszen a vallás sebei nem gyógyíthatlanok, hiszen a vallás sorsa üldözöttség, elnyomás, de a látogatásokból annál ragyogóbban lép elő. A mi nem lábad fel oly könnyen, az a rend, a béke 's mindenek előtt a szabadság, ennek nevében akarok szölni; meg akarom mutatni a kamarának az évek óta elhatározott tervet, melly szerint Schweizból beveheten várat akarnak alakítani a radicalismusnak, melly sem szabadság sem fejtelenség, mert a fejtelenségnél iszonyubb —, várat, menedéket, műhelyt, honnan büntetlenül és győzedelmesen sugározatná ki befolyását nemesek a korlátlan, hanem az alkotmányos monarchiák ellen is. Mert tudja meg a kamara, hogy a radicalismus nem gyűlöli annyira a néha javára való korlátlan monarchiákat, mint az alkotmányos monarchiákat, mellyek a nemzeteket forradalmakba és háborukba dölni gátolják. A radicalismus igen jó helyet választott, midőn Schweizot választotta, honnan egy részt Olaszországra, más részt az alkotmányos Németországra gyakorolja hatását, melly utóbbit már megmételtyezte és áthatotta gonosz tanaival. E terv, hogy tovább ne menjünk, 1833 óta létezik, midőn a jezuitákkal még senki sem törődött. Symptomái Romarino expeditiója és Straus tanár meghívása voltak. Következett a kolostorok, pedig nem jezuiták kolostorainak, hanem 8 vagy 10 század óta létezőeknek megsemmisítése, mellyeket Napoleon pusztító keze is megkimélt vala. Azután nem mindjárt a jezuitákra, hanem a buzgó protestansokra ütöttek Genf és Waadt protestanscantonokban. Csak utóljára fegyverkeztek fel a francia pártok igazításainak következtében a jezuiták övével, hogy a katolicismuson új sebet ejtsenek. És a jezuiták elűzésekor nem állapodtak meg a harez mámoros hevében a kegyetlenségek és szentségtöréseknél, hanem mindjárt a könnyű győzelem után, eltörléssel felérő sarcezet vetettek az ugynevezett constituált hatóságok a még kolost hátralévő orokra Freyburg, Wallis és Luzern can-

tonokban. A világi papság talán azt hitte, hogy meg fogják kimélni, de esalatozott. Püspökök úgy mint lelkesek mindnyájan kifosztattak. . . . Kik azon fegyveresek, kik amott, amaz alpesi hegyszoroson fellépdnek, mellyen önközül is sokan jártak? Azon meredek ösvényen, mellyre oly sok századon keresztül ezer meg ezer keresztény, idegen, utas csak tisztelettel lépett, hol a francia forradalom tisztelettel állapodék meg, hol az első consul, Bonaparte dicsőségével belátó türelmének emléket hagyta hátra, hol Desaix halott teste, önközül bajtársának, Desaixnak, halott teste hozzá méltó sirboltot lelt? Mit akarnak ott e harez nélküli győzelmek? Lopni akarnak, ellopni a szegények, a vándorok örökségét, szent Bernát szerzetesének vagyonát, kiket tiz század tisztelettel és szeretettel környezett. Igen, miután e szónokszéken egy szónok szomorú bátorságot vett magának, a leggyőzötteket gunyolni, szabad legyen nekem is minden gondolatomat kimondanom. Igen, a kudarc gyalázatos volt. Ezt barátain ellen is ki kell mondanom. De tudjátok-e, mi volt e kudarcnál még gyalázatosabb? A győzelem, ezen harez nélküli győzelem, e tiznek győzelmek egy ellen, mellyet elüzlött irgalmas apácák és a gyáva győztesek által kifosztott sz. bernáti szerzetesek fognak hirdetni. . . . Tudják önközül, hogyan mennek a dolgok Schweizban? A sata, vagy a bevett, kirabolt és felforgatott város utáni napon egy ember megjelenik a vásárpiacon, székre vagy asztalra lép és ezt mondja két vagy három száz síhedernek: Nemde, ti Freyburg és Wallis népe vagytok? Ok tüstént felelnek: Ugy van! Elismeritek organumtoknak? Elismerünk! Akarjátok, hogy a háboru költségeit a gazdagok viseljék? Hogy ne, világos! És tüstént kibocsátatik a rendelet, az országgyűlés és a regnerált nagy tanácsok által megerősített rendelet. Hallottunk már beszélni nagy urak, miniszterek és fejedelmek ellen kimondott elközbizások és ítéletekről, de eddig még soha senkinek, eszébe nem jutott, elkobozásokat rendelni tribunálok,

törvényesen választott és beigtatott nagy tanácsok ellen. Ezt a radicalis Schweiz találta ki. . . . Miután szónok a schweizi radicalok garázdálkodását tovább festette, bebizonyítá iparkodék, hogy e radicalismuskak Franciaországban szövetségei vannak. A reformlakomáknál Dijonban, Chalons és Autunban, ugymond, Schweiznak csaknem színtolly nagy szerepe volt mint a hegyi pártnak és a conventnek, a nyaktilót szónokszékek neveztek, mellyről Franciaország Európához beszélt; a chalonsi lukomához meghitták Druey urat (a radicalok fejét Waadt cantonból) s ő a czimboraságot elfogadta. Kivonatokat közöl szónok Ledru-Rollin egyik asztali beszédéből és a waadti statutanácsnok válasziratóból; mutogatja, mikép Voltaire apotheosis Robespierre apológiájának kezdete, az újra megnyitott jacobinus klubokat és a conservatív ügy, a valódi szabadság veszedelmét, melly abban mutatkozik, hogy az alkotmányos ellenzék hangja összevegyül a radicalis terrorismus hangjával, mi annál megfoghatlanabb, mivel ez csak nem fog talán oly választási reformot kívánni, minőt most Schweizban vittek keresztül, hol most seregek küldése a választások biztosítására és vezérlésére, szabály stb. Mit mondanának, ha Guizot ur így vezérelné a választásokat? Egyébiránt ama hazafiaknak a külföldön van mesterök, ki az ellenzékienél bizonyos népszerűsége jutott, mióta Franciaország, vagy az ő véleményök szerint, csupán Guizot ur eskütt ellenségének mutatkozik, a brit királyné ő felsége statusitoknokának személyében. Nyíltan megvallja szónok, hogy Palmerston lordot legvétkesebbnek, a katolikus cantonok, a schweizi függetlenség és szabadság igazi gyilkosának tartja, mivel kiszámított halogatásával a közbenjárás művét meghusított; Palmerston lordot, ki csupán előleges egyetértést kívánt a részletekben, de nem az ellenségeskedések megszüntetését; ki azt színlelve, hogy a hatalmak közös izenetére kezett fog, Bernben a gyalázatos polgári háboru siettetését sürgette minisztere által, ki most a bűn végrehajtása után a fosztogatás pártfogójává

tolja fel magát és egybegyült parlament előtt nyilvánítja, hogy semmi rozszaladó, semmi követelendő nincs, szóval, ki a szabadság és igazság hóhéraját most szárnyai alá veszi Schweizban. Ezt szónok nyíltan kimondja, ámbar az angol szövetség bevallott és buzgó barátja és az angol nagy nemzet őszinte és szenvedélyes csodálója; mert soha sem fél a nap hatalmasainak a tükröt szemök elibe tartani. „És hova fog a nagy tiszteletű és tekintélyes férfi, ki most Schweizban Anglia politikáját képviselte, innen menni? Konstantinápolyba, hogy Anglia sajnálatra méltó háboruját vezesse Görögország, ez ifjú királyság, e hős nemzetiség ellen, mellynek Europa kedvező gyermekének kellene lenni. Ezt Franciaország soha sem tette, soha a rend, a szabadság az igazság, a műveltség jótéményeit nem tartotta meg magának, mialatt más országokban rendtelenséget és zsarnokságot díjazott és ápolta volna. Anglia e politikája, mellyet Spanyolországban gyakorolt s tán Olaszországban is gyakorolni akar, nem fog büntetlen maradni.“ A ministerium politikájával szónok általán véve meg van elégedve, csak gyengeségről vádolja, kivált azon gyengeségről, hogy Palmerston lordnak minden tapasztalásai után még egyszer oda tartja ha nem is arczát, legalább kezét. (E beszédnek roppant hatása volt, s az számtalanszor félbe volt szakítva zajos helyeslésekkel).

Guizot, helyéről: E pillanatban nem fogok szólni; nem osztom ugyan az előttem beszélt szónoknak minden eszméjében, és a szemrehányásokat, mellyeket a kormányznak tett, alaposoknak el nem ismerem. Azonban nagy és hasznos igazságokat mondott, s még elvárnom a vita folyamatát, mielőtt a schweizi kérdéstről nyilatkoznám.

St. Priest gróf Montalembert főnebbi beszédének ki nyomtatását indítványozza, mi azonban mint a kamara szabályaival ellenkező el nem fogadtathatik.

Szerkeszti Szevény József.

Hivatalos tudósítások.

H i r d e t é s. (2, 3)

46) A nmlgu magy. k. udv. kamara részéről közhírré tétetik: hogy folyó 1847/8 iskolai évre két, ugyanazon kir. kamarai bemutatóhoz tartozó, jelesen egy rendes nyolczvan öt váltótréből álló, és egy a szigethi kamarai alapítványt illető nyolczvan öt váltótréből álló iskolai ösztöndíjak ürültek meg, mellyeknek megnyerhetése végett az illető folyamodóknak következő feltételek tüzetnek ki:

- 1-or. Ezen ösztöndíjak valóságos magy. kir. kamarai szolgálatban volt, vagy jelenleg lévő, sárharminczad-gazdagsági, bányászati, vagy postai tisztviselők fia, vagy árvaí részükre vannak rendelve.
- 2-or. Ezeket csak oly ifjak nyerhetik meg, kik az elemi iskolákból már kiléptek, s a mult 1847/8 iskolai évben jó erkölcsű viseletük mellett a tudományokban jeles előmenetelt tettek, azaz eminentiát nyertek.
- 3-or. Elkerülhetetlen szükséges, hogy az eszedzők ebbeli folyamodványukat, és pedig az elsőort, a nmlgu magy. k. udvari kamara iktató hivatalának; a szigethiért pedig a marmarosi kir. kamarai igazgatóságánál legfeljebb f. évi bójtmáshava utolsó napjáig bemutassák, s azokhoz az illető ifjakat érdeklő 1-ő és második félféjü eredeti iskolai bizonyítványokat csatolják.
- 4-or. Továbbá kívántatik: hogy a könyörgő levelekben az illető szülők tulajdon szolgálatjuk idejét, és gyermekeiknek számát hitelesen bebizonyítsák, melly utóbbi hiteles bebizonyítás, gyámhatyáitól is, gondnokszágon következő évárvák névze szükséges.
- 5-or. Magában értendődik: hogy ezen ösztöndíjak alatt lévő árvaók névze szükséges. fiai, valamint azok is, kik csak az elemi iskolákban járnak, vagy nem jeles előmenetűek, ugy nem különben azok, kiknek eszedző leveleik, a kitűzött határnapnak elmultával, vagy pedig a kívánt eredeti iskolai bizonyítványok nélkül nyújtatnak be, számat nem tarthatnak.

47) **Pályázati hirdetés.** (2, 3)
98. Felsőbb rendeletnél fogva közhírré tétetik: hogy a magy. királyi tudomány egyetemnél meg-ürült személyzeti nyilvános rendes tanszék betöltése végett, az orvosikar előtt tartandó pályázat határnapjául folyó 1848-ik martius 31-dik napja tüzetett ki.

48) **Pályázati hirdetés.** (2, 3)
Legfelsőbb k.k. határozat következtében, a kolozsvári feltanodánál kegyelmesen rendszerített egyházi jog, s állodalom tanszékek elnyerése végett, új pályázat rendeltetvén, ezekre a magy. kir. tudomány egyetemi törvénykar előtt tartandó új pályázatok határnapjai, jelesül: az egyházi jogtudomány tanszéké iránt, folyó 1848-ik évi martius 2-ra, — az állodalomtani tanszék iránt pedig ugyanazon hó 30-ra tüzettek ki. — Kelt Pesten januar 20-án 1848.

45) **H i r d e t é s.** (2, 3)
Melly szerint a n.-várad kir. kamarai uradalom részéről jövő 1848-ik év martius hónap 2-ik napján tartandó nyilvános árverés útján, ts ns Biharmegyében helyheztetett, s a fentebb nevezett kinestári uradalomhoz tartozó e következő haszonvételek u. m.:

- 1-or. Váralján a Peczen innem való részen a bor mérhetetés.
- 2-or. Csakugyan Váralján a sörfozás és mérhetetés.
- 3-or. Az ugynevezett laporti lisztelő vizimalom.
- 4-or. Váralján a mézarszék, vágóhid, mézárosi lak, és a marhák ételésére való istálló, és
- 5-or. A köser csapszék — a jövő 1848-ik év november 1-ő napjától fogva három folyást következő évekre a tobbet igérőknek a nmlgu magy. kir. udv. kinestárnak jóváhagyására haszonbérbe fognak adatni.

Mellyhez képest a bérleni szándékozók a mondott napon Velenczén, délelőtti órákban a kormányzó kamarai ügyvédi hivatal iróteremében tartandó nyilvános árverésre — az 1-őre névze 120 pgő fnyi — a 2-ikre névze 120 pgő fnyi — a 3-ikre névze 175 pgő fnyi — a 4-ikre 55 pgő fnyi — és az 5-ikre 10 pgő fnyi bánatpénzzel ellátva meghivatnak, — hol is az árverési, ugy a szerződési feltételeket is jó előre mindenkor megtudhatni. — Kelt Velenczén december 17-én 1847.

A kamarai uradalom tisztsége által.

49) **Á r v e r é s.** (2, 2)
Néhai tekintetes német-szecsödi Tarródy Bertalan táblabíró ur elmaradott özvegye született revisnyei Reviczky Mária asszony hátra hagyott tömegéből több száz jó minéműségű a n y a j u h o k, — február 10-én d. e. 9 órákor pedig Pesten a kerepesi uton, a Trieblerféle ház első emeletében tobb rendbeli asszonyi ékszeret és különféle házi bútorok árverés útján el fognak adatni a fenttisz-
teltek végrendeleteinek végrehajtói által.

A g ö z f ü r d ő

Pozsonyban, a Grassalkovicsféle palota szomszédságában mindennap reggeli 7 órától délutáni 1 óráig használható.

Gabonaár váltó garasokban.

	Tisztábuza	Kétszeres	Rozs	Árpa	Zab	Kukoricza
Pesten, jan. 18. (pesti m.)	260-280	230-240	—165	125-140	90-92	105-110
Mosonyban, " 13. (poz. m.)	160-212	—	132-150	90-105	56-68	90-105
Zágráb, " 12. " "	225-250	183-200	—	125-135	75-80	116-134
Pozsonyban, " 14. " "	180-202	—	130-150	98-110	65-73	96-108
Veszprémben, " 7. " "	150-160	120-125	100-105	70-75	—	70-75
N.Szombatban, " 4. " "	144-186	—	120-136	85-95	62-65	—
Győr, " 4. " "	155-200	125-145	115-200	80-85	54-64	65-95
Kolozsvár, dec. 30. " "	70	40	—	—	—	—

Tulajdonos Borsos Márton. — Nyomatja Landerer és Heckenast.

40) **Heckenast Gusztáv** (3, 3)
Közlebb mult évi december holtnapban, az Irsai határba egy asszonyi bunda találatot a tulajdonos felfedeztetik, hogy t. Pestmegyei kapitányi hivatalnál magát jelentse. Jan. 1. 1848.

Hugo Károly.
Brutus és Lucretia.
Dráma négy fölvonásban. Nagy 8rét Pesten 1847. füzve 1 ft 40 kr. pp.

Egy magyar király.
Történeti dráma négy fölvonásban. Nagy 8-ért Pesten 1847. füzve 1 ft 40 kr. pp.

Heckenast Gusztáv
Épen most jelent meg
pesti könyvtáros és kiadónál és minden hiteles könyvtárosnál kapható:

IRIS.
Deutscher Almanach für 1848.
Herausgegeben von
Johann Grafen Mailáth.
Neue Folge. — Zweiter Jahrg. Mit 6 Stahlstichen.
Preis:
In stark vergold. Seiden-Einband 8 fl. — kr. CM.
Ausgabe in gewöhnl. Seiden-Einb. 6 fl. 40 " "
In Golddruckumschlag gebunden 5 fl. — " "

Inhalt:
Titelblatt: Adalbert Stifter's Portrait, in Stahl gestochen von Carl Makiknecht. — Der arme Spielmann. Erzählung von F. Grillparzer. — Die Wanderung auf den Markt. Gedicht von D. J. Siegl. Mit einem Stahlstich. — Prokopos. Erzählung von Adalbert Stifter. Mit einem Stahlstich als Titel-vignette. — Er liebt mich. Gedicht von Ritter v. Levischnigg. Mit einem Stahlstich. — Der Marquis von Jamaika. Historische Novelle 1708 von Walter Tesche. — Tempeltrümmer. Gedicht von Betty Paoli. Mit einem Stahlstich. — Johann Zápolya's Königswahl und Krönung, Zeitraum 30. August bis 11. November 1526. Von Johann Grafen Mailáth. — Die kleinen Virtuosen. Gedicht von Josephine Zerffi. Mit einem Stahlstich. — Der erste Traum. Gedicht von J. N. Vogl. — Eine Concert-scene. Gedicht von J. G. Seidl. — Die Sage vom Herzen. Gedicht von Johann Langer. — Die Auswanderung nach Texas. Erzählung von Julie v. Grossmann. Welke Blätter. Gedicht von Theodor Klein. — Kinderspiel. Gedicht von Adolf Bube.

Épen most jelent meg
Heckenast Gusztáv
pesti könyvtáros- és kiadónál vácuizetában 15. sz. a. és minden hiteles könyvtárosnál kapható:
JÓSIKA MIKLÓS.
Akarat és hajlam. Regény.
8-rét Pesten 1846. 2 kötet füzve 2 ft pengőben.

Regényes képletek.
8-rét Pesten 1847. 3 kötet füzve 3 frt pengőben.
Jósika István. Regény.
8-rét Pesten 1847. 5 kötet füzve 5 frt pengőben.

Heckenast Gusztáv
Épen most jelent meg
pesti könyvtáros és kiadónál és minden hiteles könyvtárosnál kapható:
NŐK VILÁGA.
Irtá
Szabó Richard.
8-rét Pesten 1847. füzve 1 frt 40 kr. Vászónba kötve 2 frt pp.

Heckenast Gusztáv
Épen most jelent meg
pesti könyvtáros és kiadónál és minden hiteles könyvtárosnál kapható:
STATUSFÉRFIAK
ÉS
SZÓNOKOK KÖNYVE
Szalay László által.
Teljes egy kötetben. Nagy 8-rét. Pesten 1847. Keményen kötve 5 ft pp.

STATUSFÉRFIAK
és
SZÓNOKOK' KÖNYVE
Szalay László által.
Uj folyamát.
Nagy 8-rét Pesten 1847. 1-5-öt, 2-dik és Praenum. 3-dik füzet. á 48 kr. pp.

Publicistai
DOLGOZATOK
Szalay László által.
Nagy 8.-rét Pesten 1847. 2 kötet 3 ft pp. füzve.

Statuspapirok és részvények árkelete.
Bécs, jan. 17-én 1848. 5 pcent. st.köt. 103³/₄ ft p.
4 pcent.st.köt. 90 ft. 3 pcent.st.köt. 65 ft. 1834ki st.köles. (500 ft) 777 ft. 1839ki (250 ft) 277¹/₂ ft. 1839-ki (50 ft) — ft. Bankrészvények darabja 1572 ft. Pesti középp. vasut (100) 85 ft. Nagyszombati (100 ft) — ft. Pesti lánchíd-részvény (100 ft) — ft. — Gözhajó részv. (500 ft) 590 ft. — Eszterházy-sorsjegy 57 ft. p.